

Invoering UPV Textiel

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

In het voortgangsrapportage van het beleidsprogramma Circulair Textiel¹ is aangekondigd dat er een AMvB voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel wordt ingevoerd. Deze zou in werking moeten treden per 2023. Het concept AMvB is goedgekeurd door de staatssecretaris en wordt per 22 november 2021 in internetconsultatie gebracht.

2. Wie zijn de betrokkenen?

Textiel producenten en importeurs
Gemeenten
Textielinzamelaars
Burgers

3. Wat is het probleem?

Textiel is een van de meest vervuilende industrieën wereldwijd waarbij veel grondstoffen worden verspild. Dit komt door het grote gebruik van land, water, energie en chemicaliën. De sterke toename van productie en consumptie en het dalend hergebruik van textiel leiden tot een groeiende afvalberg. De totale uitstoot van broeikasgassen door de textielindustrie wereldwijd is 1,2 miljard ton CO₂ per jaar. Dit is meer dan de uitstoot van het brandstofgebruik van alle internationale lucht- en zeevaart bij elkaar.

Uit onderzoek over 2018 blijkt dat in dat jaar circa 305 kiloton textiel in Nederland is afgedankt. Hiervan werd 44,6 procent gescheiden ingezameld in kringloopwinkels of kledingcontainers, het overige textiel kwam bij het restafval terecht. In 2012 werd in Nederland nog 255 kiloton textiel afgedankt. Hiervan werd 43 procent gescheiden ingezameld.

4. Wat is het doel?

Het doel is om een prikkel te creëren die ertoe leidt dat textielafval zoveel mogelijk verdwijnt en de winning van nieuwe grondstoffen zoveel mogelijk overbodig maakt.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Momenteel wordt slechts 12% van het jaarlijks ingezamelde textiel gerecycled en 2% hergebruikt. Het overige deel wordt verbrand of gestort. Het is aannemelijk dat de huidige situatie niet drastisch zal veranderen indien de overheid niet ingrijpt. Er is helaas al jaren weinig markt voor (hoogwaardig) gerecycled textiel. Daarnaast is weinig afgedankt textiel geschikt voor (hoogwaardige) recycling. Voor nieuw textiel worden veelal nieuwe grondstoffen

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/20/voortgangsrapportage-circulair-textiel>

gewonnen, terwijl het afgedankte textiel wordt verspild. Om uit deze impasse te komen is overheidsingrijpen gerechtvaardigd.

6. Wat is het beste instrument?

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) invoeren middels een AMvB. De UPV is een vliegwiel voor meer hergebruik en recycling van onze oude kleding. We maken hiermee producenten van kleding verantwoordelijk voor de afvalfase van de producten die ze op de markt brengen. Zij dragen de kosten voor het afvalbeheer, wat een financiële prikkel geeft voor kleding van hogere kwaliteit. Hierdoor wordt kleding minder snel afval en kan het beter worden gerecycled, zodat producenten de grondstoffen uit recycling opnieuw in kunnen zetten.

Daarbij wordt de mogelijkheid gelaten voor een producentenorganisatie middels een AVV, op te stellen door de producenten. Door het instellen van een UPV worden wettelijke en handhaafbare doelstellingen opgelegd aan producenten met betrekking tot hergebruik en recycling van textiel.

7. Wat zijn de gevolgen?

De UPV legt de verantwoordelijkheid voor de afvalfase van textiel terug bij de producent. Door de doelstellingen op te leggen met betrekking tot hergebruik en recycling wordt textielafval en de winning van nieuwe grondstoffen teruggedrongen. Onderdeel van de afvalfase is de inzameling. De huidige inzameling van textiel ligt wettelijk bij de gemeenten. Door dit voorstel krijgen producenten de bevoegdheid om zelf textiel in te zamelen, zonder daarvoor toestemming hoeven te vragen bij de gemeenten. Gemeenten hebben niet meer het alleenrecht op textiel. Zij blijven verantwoordelijk voor de inzameling van gemeentelijk afval, waarbij vanaf 2025 vanuit de EU ook de gescheiden inzameling van textiel verplicht wordt gesteld. Producenten en gemeenten krijgen daarmee een gezamenlijke rol in de gescheiden inzameling van textiel.